

Izhaja vsako sredo. — Naročnina: za celo leto 30 Din, za pol leta 15 Din, za inozemstvo za celo leto 50 Din. — Inserati po tarifu. — Pismenim vprašanjem naj se priloži znamko za odgovor. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. — Plača in toži se v Ljubljani. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ulici št. 7. — Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Slovenski kmet bo šel voliti!

Velik govor ministra Ivana Puclja na volilnem shodu na Vrhniki. — Kdor ne voli ubija samega sebe in škoduje drugemu!

Preteklo nedeljo se je vršilo nešteto volilnih zborovanj tudi v Sloveniji. V Ribnici in na Vrhniki je govoril gosp. minister Puclj. Glavne misli njegovega važnega govora so glasile:

»Stojimo pred volitvami, ki se bodo vršile 8. novembra. Te volitve se vrše v nenavadnih prilikah, v nenavadnih razmerah. Za volitve je bilo vedno veliko zanimanje, za te volitve pa mora biti še večje. Časi so tako resni, ne samo v naši državi, ne samo v Evropi, marveč po vsem svetu, da se danes moramo neglede na pripadnost k prejšnjim strankam, neglede na prejšnje strasti, prepire in sovraštva pametno pogovoriti. Težav, ki nas tišče vse, ne more rešiti ne kričanje, ne blatenje in strankarska zaslepljenost, nego samo pametno delo, dobra volja in potrpljenje. Da boste prav razumeli silni pomen volitev, se moramo ozreti malo nazaj na dogodke v naši državi.

Šesti januar je prišel zaradi tega, ker je bilo prepira preveč v naši politiki. Naj vam povem en primer. Vi ste večinoma samostojni gospodarji. Kaj bi vi storili na svojem gruntu, če se vam je familija sprla. Mlajši sin noče ubogati, hčerka je pobegnila od hiše, naposled je šla še mati, a tudi hlapci in deklice nočejo več delati. Oče, ki ljubi svojo zemljo, svoj grunt, ki ga mora čuvati, da ga zapusti svojemu sinu, kakor ga je on dobil od svojega očeta, on ostane sam. Vsi so ga zapustili, vsi so se skregali. Sam je ostal, popolnoma sam in kaj mu je storiti? Storil bi vse, kar bi mu velevala vest. Tudi glavo bi zastavil, ugled in življenje, samo da reši grunt. In kaj je tudi našemu kralju preostajalo drugega? Vsi veste, kaki prepiri so bili. Kralj je bil kakor kmečki gospodar, ki so ga vsi zapustili. In ta kralj je naš človek, sin lastnega naroda, izhajajoč iz kmečke hiše. In vedel je, da je treba tudi glavo zastaviti, postaviti vso priljubljenost, da reši državo.

Tako je prišlo do režima 6. januarja. Tudi Slovenci smo imeli v tej vladi svoje zastopnike. To so zgodovinska dejstva. Sedaj smo stopili na pot, da se zopet vrnemo v normalno stanje, ne čez noč, nego polagoma, da se narod pomiri, da se vsi streznemo in pridemo zopet k pameti, tako, kakor zahtevajo razmere sedanjega časa in koristi naše mlade države.

Volitve 8. novembra so začetek nove dobe. Pa prihajajo tisti, ki nikoli niso poznali svobode, in se zgražajo in vas pozivajo, naj ne greste voliti. Toda človek, ki hoče svobodo uživati, se mora izkazati vrednega in sposobnega za svobodo. Ves narod je 8. novembra klican na sodelovanje. Naj ima kdo mnenje, kakršno hoče toda pomisliti mora, kje je korist in kje je škoda. Najvišji predstavnik naše duhovščine mi je nedavno rekel: Bog

varuj, da bi zopet tam nadaljevali, kjer smo 6. januarja prenehali! Mi vsi vemo, kaj bi to pomenilo! Tisti, ki agitirajo proti volitvam, menda vendar ne žele, da bi izgubila država oblast le za eno uro iz rok. Kaj se je zgodilo v Španiji? Ali niso v prvi vrsti napadli in zažgali samostane in napadli cerkve ter razgnali celo redovnike?

Volitve 8. novembra imajo nalogo, pozvati ljudstvo, da sodeluje pri vladi. Ljudstvo naj pošlje svoje najboljše može, ki bodo govorili o naših težavah in potrebah ter dajali nasvete, kako naj se dela. Le tako se bo pokazalo, da narod pravilno razumeva svojo nalogo, da je vreden svobode. Mirno, trezno in stvarno delo mora zasigurati narodu razvoj in zdrav napredek na kulturnem, gospodarskem in socialnem polju. In resnici moramo pogledati v oči. Zato vam ne morem obljubljati, da boste od jutri naprej kmetje svoje blago dobro prodajali, po visokih cenah in da bodo delavci dobivali velike plače, ko pa niso take razmere. Mi moremo samo eno, povedati vam resnico. Stanje je izredno težko, ni pa obupno. Če smo zreli, resni in složni, bomo lahko vse popravili. Naša država ima pred drugimi veliko prednost. Pri nas obstoja kriza v tem, da več pridelamo, kakor pa doma potrebujemo, a presežka ne moremo dobro spraviti v denar. Toda ta kriza še daleč ni tako huda, kakor je tam, kjer morajo pšenico in koruzo kupovati. Brez jedi ne more nihče živeti, brez strojev pa lahko živimo tudi deset let, če je treba. V tem je naša tolažba. Glad nam ne more pretiti, kakor drugim državam, kjer je na milijone brezposelnih. Toda mi moramo gledati, da bomo svoje blago lahko spravili v denar tako, da se bo kmetu trud, ki ga ima z obdelovanjem polja, z lesom in živino, tudi izplačal.

Ta in taka so velika vprašanja, ki ča-

kajo rešitve. Če bomo pri volitvah pokazali, da smo zrel narod, potem rešitve ne bo težko najti. S samim zabavljanjem in kričanjem, češ kaj me brigajo volitve, pa seveda ne bomo nič dosegli. Zato ne poslušajte onih, ki mnogo govore in vam obljublajo, kaj bodo vse storili in izvršili, pa stoje na strani, namesto da bi složno delali.

Osmega novembra kliče vlada narod na sodelovanje. Dolžnost zlasti nas Slovencev je, da gremo vsi na volišče, da manifestiramo, da hočemo močno in urejeno državo. Nekateri vam pridigajo, da se abstinirate. To je lepa beseda. Abstinenca je neudeležba pri državnih poslih. Neudeležba pri volitvah v lastni državi, to je narodno izdajstvo, to je zločin. Tudi v vsakdanjem življenju je tako. Če se sklepa in razpravlja o vaših zadevah, morate biti sami zraven, in nihče ne bo rekel: nočem biti zraven. Tudi pri sodišču, če vas ni zraven, navadno izgubite. Tudi pokojni Radič je delal abstinenco, pa je naposled uvidel, da mu to le škoduje in je sam prišel v Beograd, ker je videl, da mora biti tam, kjer se rešuje narodna stvar. Proti svoji lastni državi nastopati z abstinenco je ravno tako, kakor če bi lastni materi zasadil nož v sree.

V složnem delu bo treba brez vsake strasti pametno in trezno rešiti važna gospodarska vprašanja. Revidirati bo treba davčno politiko, preosnovati carine, skleniti nove trgovinske pogodbe, izboljšati upravo itd. Treba je izvesti pametno štednjo. Naloge, ki čakajo Narodno skupščino, niso prijetne, a so potrebne in se morajo izvršiti. Kakor kmečki gospodar gleda o pravem času, da kmetija ne propade, tako tudi država mora pravočasno štediti in gospodariti tako, kakor ji dopuščajo sredstva.

Kmetje in volitve

Kmetje hočejo mir in gospodarsko stalnost brez katere jim ni obstanka. Kmetje hočejo dobro urejeno državo.

»Kmetovalec« od dne 15. t. m. prinaša naslednji članek, ki ga v celoti priobčujemo.

»Iz poročil, ki jih prejemo skoraj iz vseh krajev Dravske banovine, je razvidno, da si mnogo kmetov še ni na jasnem, na kakšno stališče naj se postavijo na dan volitev; iz tega pa sledi, da si mnogi še niso na jasnem o zgodovinskem pomenu sedanjih volitev. Ravno zaradi velikega pomena sedanjih volitev pa smatramo za svojo dolžnost, da povemo o tej stvari kmetom brez ovinkov in olepševanja, kako stoji ta stvar.

Za vsakega pametnega kmetijskega gospodarja je prva in glavna stvar njegova domačija in gospodarstvo na njej. V naravi kmetijskega gospodarstva pa je nekaj stvari (momentov), po katerih se kmetijsko gospodarstvo prav močno razločuje od vsakega drugega gospodarstva.

Glavna lastnost kmetijskega gospodarstva je njegova dolgotrajnost. Trgovec kupi blago dopoldne in ga lahko še isto dopoldne proda. Obrtnik dela ves teden, v soboto pa svoj izdelek že lahko odda. Pri kmetu tega ni.

Kmet se je spomladi, žanje pa šele pozno na jesen. Med tem časom pa se lahko dogodi marsikaj, kar mu njegovo gospodarstvo in vse njegove proračune postavi popolnoma na glavo!

Trgovci in obrtniki uživajo to gospodarsko prednost, da svoje blago lahko hitro prodajajo. To se pravi: oni so tudi odvisni od vsakokrajnega gospodarskega položaja (konjunktura), ampak izdaleka ne v tej meri kakor kmet. Trgovski položaj se menja lahko od danes do jutri, toda to trgovca ne zadene prehudo: kar slučajno danes izgubi, dobi lahko že jutri nazaj — kmet pa ima svojo »konjunkturo« le enkrat na leto, t. j. ob času žetve. Gospodarski položaj od spomladi, ko dela kmet svoje gospodarske proračune in načrte, se pa do jeseni lahko temeljito izpremeni, in če se to zgodi na kmetovo škodo, mora kmet čakati ne en dan, tudi ne en teden in tudi ne en mesec, da si svoj gospodarski položaj popravi; ampak čakati mora vse leto in še prihodnje leto ne ve, kaj bo!

To, kar smo pravkar povedali, lahko rečemo tudi tako: Kmet potrebuje za uspešen razvoj svojega gospodarstva predvsem stalnost, mir in red. Kmet mora imeti predvsem zavarovano in zajamčeno svojo osebno prostost in čutiti mora, da je njegova imovina varna. Te varnosti pa mu ne more nuditi nobena druga ustanova, kakor dobra javna uprava, predvsem seveda dobra državna uprava ali nakratko rečeno: dobro urejena država. Kjer državna uprava (»država«) ni dobro urejena, tam ni reda in ni miru in kar je za kmetško gospodarstvo najvažnejše: tam tudi ne more biti gospodarske stalnosti.

Naša država je še mlada država; stara je komaj 10 let! Sestavljena je, kakor vemo, iz zelo različnih zgodovinskih delov, od katerih ima vsak svojo lastno preteklost in svoj lasten dosedanji razvoj. Lasten razvoj pa je ustvaril povsod tudi lastne politične in gospodarske organizacije. Vse te organizacije so imele svojo življensko pravico, dokler smo bili raztrgani in razkosani na sedem ali devet delov. Zgodovinska usoda pa je hotela, da smo se združili in uedinili vsi nekdanji raztrgani deli v eno samo veliko državno celoto; to dejstvo uedinjenja pa je zahtevalo popolnoma novo ureditev državne uprave za skupno in eno državo.

Te zgodovinske nujnosti pa zgoraj omenjene politične in gospodarske organizacije žal niso razumele.

Mi vsi smo bili živa priča, kako je vsaka nekdanja politična ali gospodarska organizacija vrtela neprenehoma še — vključno uedinjenju! — svojo staro lajno, kakor da l. 1918. v zgodovini sploh ni! Razne stranke so se trgale in prepirale med seboj za svoje zastarele stvari, ki z novo dobo nimajo nobene zveze več! Prepiri so se razvneli do podivjanosti in zaradi teh prepirov niti država, niti občine niso mogle priti nikdar do nobene gospodarske stalnosti na ogromno škodo zlasti kmetškega gospodarstva.

Povedati hočemo samo en primer: V neki občini so se vsi ljudje zavedali, da potrebujejo elektrarno. Vsi brez razlike »stranke«! Do zidanja pa-le ni prišlo, ker se »stranke« niso mogle zediniti na to, ali naj bo vratar v novem podjetju pristaš stranke A ali pristaš stranke B... Tako se je gospodarilo v »zlati dobi strank« in strankarskih prepirov. Le poglejte vsak v svojo občino, pa ne boste izlepa v zadregi za nove primere!

Pravtako je bilo tudi v državi! Mi vemo, da je danes zagledala luč sveta ta postava, jutri pa že nasprotna. Kaj je hotel in mogel kmet za to? Kje je bila tu tista za kmeta tako krvavo potrebna gospodarska stalnost? Kako je hotel kmet gospodariti, ko pa ni vedel, ali bo izvoz tega ali onega predmeta prost ali združen s kakimi dajatvami ali ne? Spomladi je veljalo to, na jesen pa zopet drugo!

Okusna in zdrava je »Kolinska kava«

Ali ni ravno ta negotovost in gospodarska nestalnost v kmetih najbolj ubijala veselje do vsakega dela?

Vsej tej negotovosti in vsem takim preprirom »za vratarja« (glej zgoraj!), pa je napravil modri naš vladar energično konec s tem, da je take »gospodarje« in take državne upravnike odstranil in razgnal. Razgnati jih je moral, če ni hotel doživeti popolne propasti lastne, domače države. Tako, kakor se je »gospodarilo« prej, ni moglo iti več dalje in vsi državo je bilo treba postaviti na nove upravne temelje.

Nove temelje državne politike, tudi gospodarske, je postavljala zakonodaja po 6. januarju pa do danes. Te zakone in postave so postavljali le posamezni ljudje. Z razpisom sedanjih volitev pa je vladar dal vsem državljanom kraljevine Jugoslavije možnost, da pri velikem delu politične in gospodarske obnove tudi sami sodelujejo po svojih izvoljenih zastopnikih.

Na nove močne in solidne gospodarske temelje pa ne morejo postaviti države nekdanje »stranke«, ki so se razumele samo na pogubonosni medsebojni prepir brez ozira na celoto, ampak priti morajo na upravo države, t. j. v parlament, pametni, modri, trezni in razsodni ljudje. Odločevati mora pamet in sposobnost, ne pa najširša usta za zabavljanje in najkrepkejša pljuča za demagogijo!

V prvi vrsti na kmete je danes postavljeno vprašanje: Ali hočete stari strankarski prepir z vsemi škodljivimi posledicami in zlasti z gospodarsko in politično nestalnostjo in negotovostjo vred, ali pa hočete imeti močno in urejeno državo in solidno državno upravo, ki edina daje jamstvo za tisto gospodarsko stalnost, ki je za kmete največjega pomena?

Mislimo, da odgovor na to vprašanje za nobenega razsodnega kmeta ni težak, in zato pravimo: Otresite se in osvobodite nesrečnih verig nekdanjega strankarstva in pojdite ponosno na volišče kot svobodni možje in ponosni državljanji, ki imajo korajžjo tudi javno povedati:

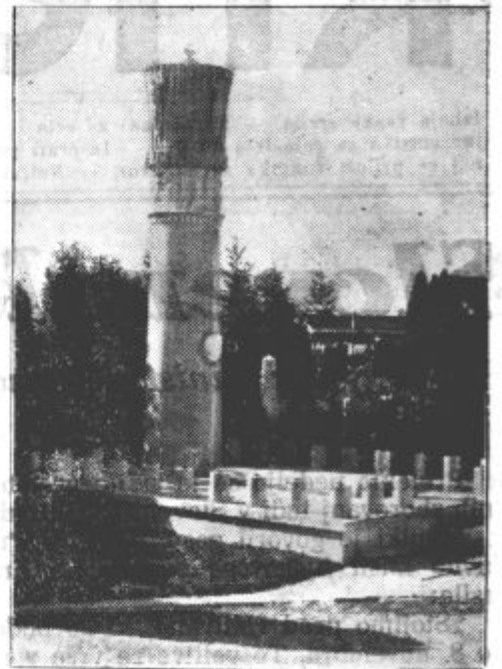
**Mi hočemo red, mi hočemo mir,
mi hočemo gospodarsko stalnost,
brez katere kmetom ni obstanka!**

To naj povedo javno vsi kmetški glasovi na dan volitev, dne 8. novembra t. l.

Pri prehlajenju, hripju, vnetju v vratu, otekljih mandljih, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznjenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne »Franz Josefove« grenčice. Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje »Franz Josefova« voda zaradi sigurnega učinka pri prijetni uporabi. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in vseh specerijskih trgovinah.

Odkritje spomenika dr. Gregor Žerjavu

Preteklo nedeljo se je na pokopališču pri Sv. Križu vršilo lepo slavje odkritja spomenika dr. Gregorju Žerjavu, ki se ga je udeležilo ogromno število prijateljev, tovarišev in sodelavcev pokojnika. Razen številnega ob-

Nagrobni spomenik pok. dr. Gregor Žerjavu, ki so ga preteklo nedeljo svečano odkrili ob prisotnosti zastopnikov vlade, g. bana in divizionarja.

činstva so bile pri odkritju zastopane tudi mnoge narodne in prosvetne organizacije. Nj. Vel. kralja je zastopal general Bogoljub Hle, vlado pa ministra Ivan Pučelj in dr. Albert Kramer. V govorih so se pokojnika spominjali predvsem dr. Kramer, naš praški poslanik dr. Grisogono ter minister Ivan Pučelj, ki je v svojem govoru izvajal:

Spoštovana gospoda! Pokojnemu dr. Žerjavu sem bil prijatelj in sodruhinik, a bil sem mu tudi oster nasprotnik, kadarkoli in kadarkoli je bilo zapisano v knjigi življenja. In ker sem mu bil sodruhinik in prijatelj, a včasih tudi nasprotnik, je razumljivo, da sem ga poznal bolje, kakor kdorkoli izmed vas. Na podlagi tega spoznanja je vzniklo tudi spoštovanje do moža, ki je bil kot delavec-človek, kakršnega mu ni za primero med nami, in težko, da ga bomo še kdaj učakali. Kot nasprotnik je bil močan in odločen, stremel k svojemu cilju, brezobzirno, a kavaler in poštenjak, nikdar zloben. Bil je nedvomno največji mož med nami in rojen na našo srečo v tisti nevarni dobi, da je, telesno slabič, a duševno velikan, nosil bakljo in kazal pot v bodočnost.

Se eno posebno lastnost bi rad za zgled in spomin poudaril danes, ko se klanjamo njegovemu spominu. Mnogo sem videl javnih delavcev, mnogo na raznih popriščih. A tako idealno požrtvovalnega, tako marljivega, borbene in energičnega človeka, kakor je bil dr. Žerjav, v svojem življenju še nisem spoznal. Telesno slab, bolan, toda objel z veliko idejo za našo domovino se je predal delu tako, da ni čutil življenja. Tako sem ga gledal v njegovem trpljenju, zaničevanju, zasovraženega in preziranega ko ni mogel niti jesti in se spočitati, a vendar: on je dal vse iz svoje bogate duše in je delal, večkrat pribit na križ sramote, samo na to, da izvojuje zmago svojim idejam, ki so in morajo biti nas vseh ideal.

Lep je ta spomenik, velik je, kakor plamen se dviga s tega prostora mrtvih, od koder se razprši vsakdanje sovraštvo in ostane samo to, kar je bilo v resnici, in ne tisto, kar so hoteli drugi izmalčiti! S tega prostora kipi ta spomenik proti nebu kakor plamen,

kakor močan in velik opomin, kakšni moramo biti. Če ne boste ve, drage matere, vodile svojih otrok na ta prostorček, in jim za zgled kazale vrednosti in požrtvovalnosti Gregorja Žerjava, naš narod ne bo imel srečne bodočnosti. Le če se bomo zavedali, kako se služi domovini, in če bomo šli vsi po njegovi poti, potem nas ni treba biti strah za bodočnost našega naroda. Če pa bomo prezirali ta zgled, tak opomin, gorje našim bodočim rodovom! Zato naj bo zlasti za nas Slovence grob dr. Gregorja Žerjava najsvetejša romarska pot, kjer bomo črpali vedno novih moči, da bomo v njegovem duhu nadaljevali delo za srečo vsega naroda. Slava mu!

Pomagajmo Beli Krajini! Bela Krajina je bila letos po suši tako hudo prizadeta, da preti lakota tamkajšnjim ljudem in živini. Belokranjski kmetje koljejo živino, ker nimajo nobene krme in prodajajo meso po smešno nizki ceni. Na spomlad pa bo treba za delo na polju zopet živine, toda belokranjski kmet ne bo imel denarja, da si jo kupi. Tako preti naši lepi Beli Krajini vedno večja nevarnost popolnega ubožanja. Zato je dolžnost vseh Slovencev, da Beli Krajini, ki je danes v stiski, pomagajo. Zlasti oni kmetje in posestniki, ki imajo dovolj krme, naj prispevajo na pomoč in podare nekaj krme kmetom v Beli Krajini. V prihodnjih dneh bo odbor za pomoč po suši prizadetim kmetijam v Beli Krajini odposlal dva zastopnika, ki bosta po občinah — najprej v ljubljanski okolici — potem pa tudi drugod prosila ljudi, da prispevajo nekaj krme za belokranjske kmete. Oba zastopnika bosta imela od mero-dajnih mest priporočila in se bosta vedno javila najprej pri županstvu občine, v katero prideta. Zato prosimo, da jim gre vsakdo na roke; kmetje pomagajte v nesreči svojim rojakom!

Vsem Gorenjcem! Dne 25. oktobra praznuje naša občina velik, da lahko rečemo zgodovinsko važen dan, ko otvorijo dom prosvete, ki naj bode poleg osnovne šole, kulturno in gospodarsko središče celega okraja. Zato naj ne bode ta dan praznik samo Leščanov, marveč vseh Gorenjcev, ki želijo napredka naši lepi Gorenjski. Vsled tega podpisani stavbeni odbor vljudno vabi, da se tega praznika v čim večjem številu udeležite, da ob prisotnosti najvišjih predstavnikov oblasti, uživamo skupaj par lepih trenutkov. K tej slavnosti je vabljen tudi pokrovitelj nove šolske zgradbe Nj. Vis. kraljevič Andrej. Vsled tega naj bo ta dan narodna manifestacija vseh Gorenjcev. — Stavbeni odbor.

Sadna razstava v Ptuju. Pretečeno nedeljo je bila v navzočnosti zastopnikov vlade, banovinskih oblasti in raznih domačih gospodarskih predstavnikov svečano otvorjena prva banovinska sadna razstava v Ptuju. Izprehod po razstavišču in ogled prekrasnega sadja priča, da štajersko sadje ne uživa svetovnega slovesa nezasluženo. Na razstavišču je na prodaj tudi grozdje v majhnih, ličnih košaricah. Obenem se je vršilo zborovanje sadjarjev, na katerem se je ugotovilo da so izgledi za sadno kupčijo dobri, vsled česar se priporoča sadjarjem in sadnim trgovcem, naj ne silijo prehitro z blagom na trg, zlasti ne s takim, ki lahko stoji, ker se bodo pozneje dosegle višje cene.

Sejmi:

- 25. oktobra: Lemberg.
- 26. oktobra: Rakitna, Videm ob Savi.
- 27. oktobra: Vesela gora.
- 28. oktobra: Lož, Mokronog, Radovljica, Skaručna, Žužemberk, Češnjice, Sv. Jurij ob juž. žel., Slov. Bistrica, Gor. grad, Dol. Lendava, Gor. Petrovci.
- 30. oktobra: Zalog, Vel. Gaber, Studenec.

Pranje, ki prihrani gospodinji veliko denarja...

Slednja gospodinja si želi: "... dobro oprati, pa vendar tako prati, da se perilo ne trga." S terpentinovim milom Gazela je to mogoče! Ker mu je perilo dejano terpentinovo olje, pere milo Gazela lepo, da je veselje ... in vendar vzame z lah-koto vse madeže iz perila... Dolgo ostane vse kakor novo — v veselje varčne gospodinje.

TERPENTINOVO MILO GAZELA

pere zares čisto

GT 22

Po svetu

Najnovejši dogodki, ki danes zanimajo svet, so trenutno sledeči: potovanje

FRANCOSKEGA MINISTRskega PREDSEDNIKA LAVAL-A V AMERIKO,

kamor ga je bil povabil predsednik Zedinjenih držav Hoover, potem položaj v Nemčiji, dogodki v Mandžuriji, dogodki v Španiji in volitve v Angliji.

Namen potovanja predsednika francoske vlade Lavalja je ureditev težkih finančnih težav, s katerimi se mora dandanes boriti ves svet, posebno pa še Evropa. Gospodarska kriza se ne izraža samo v brezposelnosti, ki zadeva dandanes že nad 40 milijonov ljudi, ampak to je tudi kriza zlata. Zlato veljavo (valuto) imata dandanes le še Francija in Zedinjene države, a Francija je vsaj trenutno močnejša. Nevarnost pa je velika, da opeša zaupanje tudi v ti dve državi, a kaj potem? Če pade vrednost in pomen zlata še v teh državah, morajo biti posledice nedogledne za vse svetovno gospodarstvo. Zato bodo veljala posvetovanja v Washingtonu predvsem ureditvi evropskega gospodarstva, od katerega je odvisno v veliki meri tudi blagostanje Amerike. Govorili bodo tam brez dvoma predvsem o razorožitvi, potem pa o ureditvi vojnih dolgov, kajti dokler ti dve vprašanji nista rešeni, ni mogoče govoriti o novem gospodarstvu.

Kako je današnji svetovni položaj negotov, dokazujejo

DOGODKI V NEMČIJI.

Tam vedno bolj prevladuje desničarska struja, s katero mora računati tudi vlada. Zaenkrat se je sicer še posrečilo odbiti naskok desničarjev na vlado, vprašanje pa je, kako dolgo bo to še mogoče. Zato so dogodki v Nemčiji vzbudili v Franciji razumljivo vznemirjenje, kajti zmaga desničarjev v Nemčiji, ki o mirovni pogodbi nočejo nič slišati, bi izzvala brez dvoma nov svetovni zaplet.

Na daljnem vzhodu se vojna med Kitajsko in Japonsko nadaljuje. Ni to sicer napovedana vojna, ampak v resnici je vojna tu. V kitajsko-japonski spor pa je poseglo tudi Društvo narodov in seje, ki se je tozadevno vršila v Ženevi te dni, se je udeležil tudi zastopnik Zedinjenih držav. Seja pa ni rodila doslej še nikakega uspeha, kajti Japonci vztrajajo na tem, da se v njihove zadeve nima nihče pravice vmešavati. To se pravi z drugimi besedami, da je Društvo narodov v praksi brez moči. Kako se bodo razmere razvijale dalje, je težko prerokovati, ker sta na dogodkih zelo interesirani tudi Rusija in Amerika. Lahko pa rečemo, da bo središče bodočih velikih svetovnih dogodkov Tihi ocean.

V ŠPANIJI

divja z vso ljutostjo boj proti Cerкви. Ni pa to, kakor izgleda, toliko boj proti veri kot taki, ampak je bolj boj za cerkvena posestva. V ljutosti borbe je prišlo do tega, da bodo nekaj cerkvenih redov prepovedali in redovnike izgnali, potem pa izrekli ločitev cerkve od države. Prepovedati nameravajo tudi raznim veram nakupovati velika posestva. V tem napetem razmerju ni nič čudnega, če pride tu in tam tudi do nasilnih nastopov.

Dopisi

Iz Bresta. V ponedeljek 12. t. m. zvečer ob 8. uri je izbruhnil ogenj v kozolcu posestnika Petra Škraba. Domače gasilno društvo z načelnikom Jakobom Modicem je bilo takoj na mestu. Vrli gasilci Breščani in Tomišljani so vkljub velikemu pomanjkanju vode precej lokalizirali ogenj in tako obvarovali tudi bližnje hiše požara. Imenovani trpi veliko škodo, ker je bila stavba popolnoma nova in mu je z njo zgorelo tudi seno. Pohvaliti se mora na tem mestu tudi sosednja gasilna društva, ki so bila tudi hitro na mestu nesreče, toda v akcijo niso mogla stopiti radi pomanjkanja vode.

Škocijan pri Turjaku. Krasna jesen je pred nami in tudi zima že trka na duri. Poljski pridelki so pospravljeni. Pripravljamo se na zimo s kurjavo in steljo.

Frankolovo. Kmečka hranilnica in posojilnica na Frankolovem je 10. oktobra obhajala 10-letnico svojega obstoja. Za ustanovitev zadruga so dali kmetje sami drug drugemu spodbudo, ker so tisti čas vladale hude strankarske strasti, in če je en kmet drugače volil, kakor mu je bilo diktirano, je bil izroččen na milost sam sebi. Zato so takoj tedaj šli na delo Dominik Bezenšek ml., Franc Potočnik, Franc Tijavž, da ustanovijo na Frankolovem lastni dežarni zavod. Tako je 10. oktobra 1921 pripravljali odbor sklical ustanovni občni zbor, na katerem je bilo izvoljeno načelstvo: Dominik Bezenšek star. kot načelnik, Matija Potočnik kot načelnikov namestnik, odborniki pa Josip Podgoršek, Martin Železnik in Jurij Gojšnik, v nadzorstvo pa Anton Selčan, Franc Fijavž in Karl Žerovnik. Tajniške posle je vodil do leta 1923. Dominik Bezenšek ml., od leta 1923. pa do leta 1926. Franc Potočnik, od leta 1926. pa vodi tajniške posle načelnik Filip Schnabl. Neizprosna smrt nam je tekom 10 let pobrala načelnika D. Bezenška, Gašperja Krajca in Antona Selčana.

Beričevo. Naše društvo kmetov fantov in deklet je zgubilo zvesto in delavno članico blagajničarko Milko Grad, ki se je 12. t. m. poročila s tov. Joškotom Blažem iz Tomaževa, kateri je bil predsednik Zveze društev kmetov fantov in deklet od ustanovitve (1924) pa do lanskega leta, ko je moral vsled prezaposlenosti odločiti to mesto. Je pa še vedno predsednik ljub. pododbora. Tov. Milko bomo zelo pogrešali, saj je bila najdelavnejša povsod, posebno pri igrah. Tem potom se ji najiskrenejše zahvaljujemo ter ji želimo veliko sreče v zakonskem stanu. Mlademu, narodno zavednemu paru naše najiskrenejše čestitke. — Odbor.

Predgrad ob Kolpi. Kakor cerkev obhaja ob velikonočnem času vstajenje duha in telesa Kristusovega, tako bo tudi naša Jugoslavija slavila svoje vstajenje 8. novembra. Ves narod bo potrdil pravilnost vladarjevih ukrepov in ostala bo notranje očiščena, v notranjosti zdrava in na zunaj močna Jugoslavija. Strankarska nasprotja so zginila, vsi smo sedaj složni v naporih za našo skupno domovino.

Murska Sobota. Na inicijativo obrtne zadruge v Murski Soboti bo urad za pospeševanje obrti Dravske banovine otvoril januarja tečaj za kurjače in strojnike. Na ta način bo lastnikom mlatilnic znatno ustrezno, kajti v sedanjih težkih časih je izdatek za strojnika tvoril preveliko breme. Da je tak tečaj potreben je dokaz velik interes, ki za istega vlada med posestniki kateri imajo mlatilnice.

Vsak zaveden kmet je naročnik KMETIJSKE MATICE.

Mala Nedelja. Vsled nepredvidenih zaprek se je morala za 25. t. m. določena igra »Domen« preložiti na poznejši čas. — Velika tombola Društvenega doma se vrši nepreklono v nedeljo 15. novembra.

Tomiselj pod Krimom. Na Virju pri Jezeru so opazili lovci divjega merjasca. To je pri nas prav redek pojav in vsi lovci hočejo biti zmagovalci. Radovedni smo, kdo ga bo ustrelil. Ko bomo končali s pospravljanjem jesenskih pridelkov, bomo pričeli kot navadno z našo zimsko ljudsko univerzo. Pripravljalna dela vodi tukajšnja kmetijska podružnica. Bil je tu, in sicer na Jezeru, novi sreski načelnik g. Žnidaršič. Veseli nas, da je takoj ob novem nastopu službe prišel in si ogledal našo občino. Na srce mu polagamo, naj posveti vso možno pozornost vprašanju ureditve Iške. Radi bi videli, da se to vprašanje regulacije hudournika dokončno pospeši in uredi. V nedeljo 11. t. m. smo se posvetovali o predstoječih volitvah. Bili so tu gg. Sancin, Koman, Zebal in Pavčič. Sklenili smo podpisati in delati za stvarno gospodarsko politiko in vabimo, naj se Podkrim z vneto udeležijo predstoječih volitev. Sklenili smo iti na volišče vsi kot en mož. — 13. t. m. je gorel kozolec Škrabovemu Petru v Brestu. Pridnemu Petru je bila v nevarnosti novodograjena hišica. Vrli gasilci so požar udušili in omejili. — Vinska trgatev gasilcev je prinesla lep dohodek. To tudi zaslužijo. — Našo faro je zapustil g. šol. upravitelj France Belin z odhodom v Šenčur. Bil nam je vedno in povsod v pomoč, zlasti v gospodarskem področju. Zato smo se poslovili od njega zelo prisrčno prav vsi, ter brez razlike na bivšo pripadnost k strankam. Zahvaljujemo se mu predvsem za ustanovitev šolskega odra, kmetško nadaljevalne šole in ljudske univerze. Šenčuranom čestitamo pridobitev moža dela.

Ameriški zaboji za pošiljanje sadja na veliki sadni sejem in razstavo, ki bo dne 25. do 27. t. m. na velesejmišču v Ljubljani, se dajejo članom, ki se prigrasijo za udeležbo, ne zbiti in jih je treba šele doma zbijati. Pri tem poslu je pa nujno potrebno paziti na notranje mere, ki so te-le: dolžina 46 cm, širina 29 cm, višina 26,5 cm. Širino in višino je lahko pravilno zadeti, ker to določata končnici, ki ju je treba le pravilno obrniti, in sicer tako, da teče les vodoravno. Pogreška pa je mogoča v dolžini. Tu si je treba narediti pred zbijanjem natančno 46 cm dolgo palico, ki nam služi pri zbijanju za določanje notranje dolžine zaboja. Zbijanje si jako olajšamo, ako si naročimo z zaboji vred tudi kalup za zbijanje. Ne pozabiti, da so samo notranje mere merodajne! Ravnajte se pri zbijanju zabojev in pri vlaganju sadja po navodilu Priolove knjižice, ki jo dobite z zaboji brezplačno, če je še nimate.

Tudi Amerika beleži v letošnjem letu približno poldrugo milijardo dolarjev deficita v svojem državnem proračunu. Izgubo računajo pokriti z zvišanjem davkov, česar državljanji menda ne bodo veselili.

Veliki izumitelj Edison umrl

Minulo nedeljo je preminul v Westorsayu v državi New Jersey, v Ameriki, eden največjih izumiteljev našega stoletja, slavni Edison. Z njim je umrl najvidnejši tvoritelj in predstavitelj moderne znanstvene in tehnične dobe. Bil je Edison pravi velikan razuma in vztrajnega dela. Že od prve mladosti je imel pred seboj težavno pot vsakdanjega življenja; poskusil je vse trpljenje takega življenja obenem pa je v borbi za vsakdanji kruh marljivo in vztrajno študiral naravo in njene pojave. Kaj kmalu je to njegovo študiranje pričelo roditi bogate sadove. V dobi 20 let je naravnost presenetil svet s svojimi velikimi izumi; s katerimi je popolnoma prestrojil človeško življenje. Iz njegovega laboratorija so izšli sami izumi. Nastal je fonograf, iz katerega je nastal današnji gramofon. Izpopolnil je telefon, kinematograf in brzovjav ter izumil svoj znameniti akumulator. Med njegovo največjo stvaritev pa spada električna žarnica — znanilka nove dobe v znamenju največje naravne sile — elektrike.

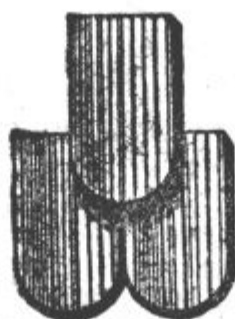
Med vsemi naštetimi izumi, ki so odločno vplivali na razvoj naše dobe, je Edison napravil še nešteto manjših iznajdb na vseh poljih tehnike, ki se poznajo povsod v praktičnem življenju. Njegov veliki duh je ustvarjal neposredne dobrine v dobrobit vsega človeštva. In v tem je vsa veličina velikega Edisona.

Za veliki sadni sejem v Ljubljani, ki ga priredi v dneh od 25. do 27. oktobra t. l. »Sadjarsko in vrtnarsko društvo« v paviljonu G na velesejmu, kažejo naši sadjarji veliko zanimanje. Že do sedaj se je prigrasilo več podružnic »Sadjarskega in vrtnarskega društva«, kakor posameznih producentov z več 100 ameriški zaboji. Tudi zaloge, ki jih imajo razstavljalci doma, so prav obilne najrazličnejših sort, tako da bodo imeli domači in tuji trgovci obilo izbire.

Izvoz našega sadja. V zadnjih treh mesecih smo izvozili v inozemstvo našega sadja: sliv 1240 vagonov, jabolk 20 vagonov, grozdja okoli 10 vagonov.

Za naš tobak se v zadnjem času zelo zanima inozemstvo. Zlasti Poljska, Češka in Francija, ki so že več let stalni odjemalci našega tobačnega pridelka.

Na Remšniku v Kozjanskem pogorju, ki je znano po svojih ležiščih svinčene rude, brona in srebra, se nahaja tudi veliko ležišče grafita, za katerega se doslej še nihče ni resno zavzel. V zadnjem času pa se vršijo na več krajih poizkusna izkopavanja, kjer se obeta, da bomo tudi v tem oziru znatno pridobili na vrednosti naših zemeljskih zakladov.

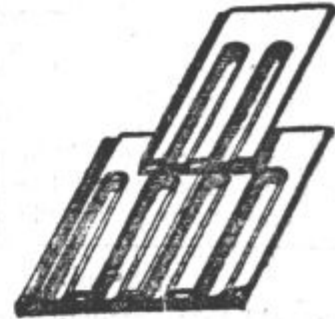

Opeko in strešnike

vseh vrst, za sidavo hiš, iz znanih karlovskega opekarn

„ILOVAC“

dobavlja franko vsaka postaja po konkurenčnih cenah samo

GENERALNO ZASTOPSTVO ZA DRAVSKO BANOVINO
»EKONOM«, LJUBLJANA Kolodvorska ulica št. 7

Novice

Ako ste prejeli od uprave kmet-skega lista opomin za poravnavo naročnine, Vas prosimo, tudi tem potom, da ne odlašate s plačilom.

V Rušah so preteklo nedeljo otvorili novo osnovno šolo, ki je ena najmodernejših v celi Dravski banovini.

Na ljubljanski univerzi se je v letošnjem šolskem letu vpisalo nad 1800 slušateljev. Od ustanovitve pa do danes je to največje število. Kam bo naša majhna domovina s toliko šolano inteligenco, je pa zelo težko povedati.

Tragične smrti je preminul v sarajevski bolnici g. A. Knez, veletrgovca iz Ljubljane, ki je bil jako priljubljen v vseh gospodarskih krogih naše banovine.

Mleko za revne otroke. Minuli teden so uvedli v vseh mariborskih šolah akcijo, da dobivajo otroci vsak dan mleko, in sicer sprejme vsak ubog in potreben otrok en četrtilitra toplega mleka za dopoldansko južino.

Proslava dobrovoljcev v Ljubljani je bila združena tudi s pomožno akcijo za kraje, ki so trpeli vsled letošnje suše. Ob tej priliki se je v te namene zbralo 2200 Din.

Silen požar je pretekli teden izbruhnil v vasi Spuhli pri Ptuj. V kratkem času je bilo 5 stanovanjskih in gospodarskih poslopij v plamenih. Gasilcem je burja znatno oteževala gasilno delo. Celotna škoda se ceni na okroglo 1 milijon dinarjev.

Dve nesreči. L. Žlajpah iz Gorenje vasi je nesrečno padel na domačem dvorišču ter si pri padcu zlomil nogo. — Težka nesreča pa je zadela posestnika Kotarja J. iz Poljšnika pri Litiji; debela smreka mu je pri padcu zlomila levo nogo.

Mizarski vajence M. Manjač iz Vižmarij je z življenjem plačal posnemanje različnih akrobacij. Ko se je uril v hoji po žici, mu je spodrsnilo, padel je na zemljo in se ubil.

Morilec Mohorko se je v zaporu obesil. Preteklo nedeljo se je v zaporih mariborskega sodišča obesil večkratni morilec Mohorko, ki je izvršil svoj zadnji zločin v Jelovecu pri Mariboru, kjer je pobil petčlansko družino. V preiskovalnem zaporu je skušal s lažnimi podatki zavleči preiskavo. Sedaj pa se je tik pred razpravo sodil sam.

V Kranju so vsi čevljarji »Jadranskoposavske čevljarne« pričeli pretekli teden s štrajkom. Pričela pa so se z delodajalci tudi že pogajanja.

Namesto »da«, tiste vseodločilne besedice pri poroki, pa je neka lepa Rilka iz Krašova, ko je bila v cerkvi s svojim ženinom pri poročnem obredu, kratkotalno zbežala iz cerkve. Ženin si pa ni napravljaj skrbi; izbral si je drugo ter se z njo še istega dne poročil.

V Zadrskem kanalu je na morju zajel vihar neki ribiški čoln ter ga prevrnil. Od 8 ribičev, ki so bili v čolnu, sta se rešila samo dva.

Avto zavezil v prepad. Tovorni avto g. Cizla iz Studencev je na poti od Ptuja v Maribor pri vasi Loka zavezil v globok prepad. Avto se je deloma razbil; šofer in neka žena sta hudo poškodovana.

Romunija, naša sosedna država, šteje po zadnjem ljudskem štetju nad 18 milijonov prebivalcev.

Neurje v Bosni. V zadnjih dneh je zaradi silnega snega in dežja nastal v nekaterih predelih Bosne pravi zastoj v prometu. Reka Spreča je poplavela vso svojo okolico z nekaterimi vasmimi.

Otroci zažgali domačijo. V Podlipici pri Zagorju je zgorela vsa domačija posestniku Fr. Lipovšku. Ogenj je nastal, ko so se igrali otroci na skednju z vžgalicami.

Pod vozom je našla smrt 4-letna hčerka posestnika Slobarja iz Turnišča pri Murski Soboti.

Zopet radi nesrečne ljubezni si je končal življenje neki dijak J. Keller, po rodu Čehoslovak. Na sprehajališču v ljubljanskem Rožniku se je ustrelil.

Vsa vas Krapija v Slavoniji je pretekli teden zgorela. Hiše so bile po večini iz lesa, ter je bilo gašenje čisto brezuspešno. 17 družin je ostalo brez strehe in imetja.

Zarubljen dojenček. V vasi pri Kišinjevu na Poljskem je bila čudna eksekucija pri kmetu Savili. Ker niso mogli ničesar drugega zarubiti, so enostavno odnesli s seboj 10-mesečnega dojenčka.

V Berlinu, glavnem mestu Nemčije, je po zadnjem štetju izstopilo iz cerkve 66.635 oseb. Pravijo, da je vse to v zvezi z gospodarsko krizo, ter si hočejo ljudje s tem pomagati pri plačevanju cerkvenih davkov.

Družinska tragedija. V Mahovu pri Sisku je neki Imbra O. v prepiru udaril svojega sina s sekuro po glavi. Sin pa je ves okrvavljen imel še toliko moči, da je očeta napal ter ga pri priči usmrtil.

Zlati zaklad so pri nekem izkopavanju odkrili ob belgijsko-francoski meji. Najdba predstavlja visoko večmilijonsko vrednost. Zlato pa se je nahajalo v nekem podzemeljskem rovu ter menijo, da so ga ondi skrili francoski menihi v 10. stoletju.

Velik požar je uničil severno od Aten v Grčiji obsežne zgodovinske gozdove v okolici znamenite gore Parnas. S požarom je poškodovanih tudi več okoliških vasi.

11 milijonov prebivalcev so po zadnjem ljudskem štetju našli v Newyorku, kar predstavlja skoro vse prebivalstvo naše države. Težko si je zamisliti tako mesto!

Skrb za brezposelne. Statistika izkazuje, da v največji meri podpira brezposelne Čehoslovaška, ki je v prvi polovici letošnjega leta izplačala brezposelnim okoli 400 milijonov dinarjev.

Polomi ameriških bank. V zadnjih kritičnih gospodarskih časih so posebno pričele propadati po vseh državah banke. Največje število bančnih polomov pa beleži Amerika, in sicer je od leta 1929 do danes napovedalo 2400 bank konkurz.

V katedrali v Jasiju na Romunskem je pretekli teden izbruhnil velik požar za časa službe božje. Ljudstva se je lotila nepopisna razburjenost ter je vse sililo iz cerkve. Pri izhodu je bilo pomandranih do smrti več oseb.

Železniški atentat pri Torbagiju na Madžarskem, o katerem smo že poročali, so kaj kmalu pojasnili. Na Dunaju je policija aretirala nekega trgovca Silvestra Matuško, ki je končno priznal, da je dobavil ves eksplozivni material dvema osebama, katerih imena pa noče izdati. Kakor tudi odločno zanika, da bi bil udeležen pri samem atentatu.

Nezaslišani sleparji so brez dvoma trije bratje Sklarek. Kot lastniki velike tvrdke in monopola za dobavo službenih oblek mestnih uslužbencev. S podkupovanjem visokih uradnikov so si prisvojili nad 20 milijonov mark (260 milijonov Din). Pravijo, da je ta goljufija ena največjih v vseh časih berlinske mestne uprave.

Na Finskem so po zadnjih vesteh ukiniteli zlato valuto. Diskontna mera pa je bila zvišana na 9%. Tako padajo druga za drugo žrtve zlate valute.

Dežela brez milijonov se nahaja v Kanadi, kjer so ugotovili, da premoženje nikogar ne presega vrednosti 1 milijona.

Na Madžarskem so vsled nešteti avtobusnih nesreč uvedli obvezno zavarovanje potnikov, ki potujejo v avtobusu.

Ceneje nego v razprodaji in pri tem le prvovrstno blago za plašče, obleke, zimske suknje in vso ostalo manufakturo nabavite pri znani tvrdki NOVAK, na Kongresnem trgu (nasproti nunske cerkve).

Albanci iz Črne gore se že delj časa mudijo v naši banovini. Predvsem prodajajo v Ljubljani srečke v korist cerkve sv. Antona, ki jo hočejo zgraditi katoliški Albanci v Črni gori. Posebno zanimive so njih narodne noše.

Ustanovitev gospodinske šole pri banovinski kmetijski šoli v Sv. Juriju ob južni železnici. Konečno se je uresničil stari načrt slovenskih gospodarskih krogov in slovenskih poslancev bivše Štajerske, ki so zahtevali že ob ustanovitvi kmetijske šole z njo združeno gospodinsko šolo. Ta program je bil v deželnem odboru štajerske odobren. Zato so bile že ob ustanovitvi zavoda tako prirejene gospodarske zgradbe in naprave, da bodo mogle služiti tudi kot učni objekt za praktično delo gojenk gospodinske šole, odlašalo se je pa z zgradbo posebnega poslopja za šolo in internat ter so se vršili na zavodu le dvomesečni gospodinski tečaji med počitnicami. Med vojno leta 1916 se je pa vendar le začelo graditi, toda vsled vojnih razmer se je z delom prenehalo ter se odpeljal ves material za invalidski dom v Rogaško Slatino. Po vojni se zal započelo delo ni nadaljevalo vsled premalega zanimanja za stalno gospodinsko šolstvo doma in v kmetijskem ministertvu. Ko so se pa konečno vendar le začeli načelniki sami v ministertvu zanimati za to zgradbo, je prešel zavod pod oblastno samoupravo. Oblastni odbor je sicer tudi vzel stvar v roke, toda vsled obilice drugih del ni bilo mogoče upravi doseči takoj odobrenja potrebne kredita za zidanje. Šele kr. banska uprava je dovršila ta prvotni načrt ter je že v svoj prvi proračun stavila primeren znesek za početna dela. Tako se je v jeseni 1930 začelo novo poslopje graditi. Za nadaljevanje del ter za notranjo opremo potrebni inventar in otvoritev šole je vstavila tudi v proračun za leto 1931-32 potrebni znesek. Sedaj se poslopje dovršuje in predvideno bo mogoče s početkom januarja začeti s poukom. Novo, zahtevno primerno zgrajeno poslopje leži v lepi solnčni legi nad obsežnim zavodnim zelenjadnim vrtom poleg šolske zgradbe kmetijske šole. Obsežni gospodarski objekti in naprave kmetijske šole bodo služile tudi v dovoljni meri za gospodarsko prakso gojenk, katera je težko tako vsestranska na povsem ločenih gospodinskih šolah. Ravno vsled tega, a tudi radi boljše izrabe učnih pripomočkov in gospodarskih naprav ter s tem precejšnje pocenitve celotne organizacije se tudi v inozemstvu, zlasti v Nemčiji v novejšem času ustanavljajo skoro pri vseh kmetijskih šolah tudi gospodinske šole. Šola bo imela tako vse pogoje za dober razvoj in delovanje. Pouk bo predvideno, kot tudi na drugi banovinski gospodinski šoli v Mali Loki, 10-mesečen, le prvi tečaj bo vsled zakasnitve dograditve poslopja 7-mesečen. Sprejemni pogoji bodo razpisani v kratkem. Interesenti dobe tudi potrebna pojasnila od uprave zavoda oziroma vodstva gospodinske šole. Uprava želi in upa, da se bodo stariji posestniki zlasti v bivši štajerski, kjer gospodinja kot solastnica posestva še posebno potrebuje tudi večjo splošno kmetijsko izobrazbo, posluževali prav tako pridno tega banovinskega kmetijskega zavoda za svoje hčere, kot se že poslužujejo v tako popolni meri za svoje sinove.

Velika tajnost je, da se le s pogumom in vztrajnostjo more doseči zasledovani cilj! Brez poguma in vztrajnosti bi tudi mnogo epohalnih pridobitev ne bilo! Prav isto velja tudi za glavni dobitek. Brez srečke in brez vztrajnosti se tudi ta cilj ne dá doseči. V kratkem se pričenjajoča XXIII. državna razredna loterija s svojimi izboljšanimi in znatno zvišanimi možnostmi za doseg dobitka nudi vsakomur najboljšo priliko, da z majhnim rizikom dobi velikanske zneske — ki si jih ne more sicer na noben drug način pridobiti. Na to se nanašajočo prilogo v našem današnjem listu priporočamo zatorej prav posebni pozornosti občinstva.

Letalo v davčni službi.

Davkov ljudje nikjer ne plačujejo posebno radi, tudi v Ameriki ne. Ameriški davkarji so vsled tega že dolgo domnevali, da ljudje tudi v Ameriki ne napovedujejo svoje premoženja tako, kakor bi ga morali. Da pa doženejo, kako je s to stvarjo, so dali pregledati vse hiše in vsa podjetja z letali iz zraka od zgoraj navzdol in res so ugotovili, da je neka elektrarna napovedala samo za polovico manjši obseg, kakor ga ima v resnici.

(Slika 1.)

(Slika 2.)

Herman R. Dietrich, minister za narodno gospodarstvo v novi vladi kancelarja dr. Brüninga. — (Slika 1.)

Kancelar dr. Brüning, ki se je predstavljal 13. t. m. nemškemu parlamentu s svojo drugo vlado. (Sl. 2.)

Bolgarski minister za notranje zadeve Muščanov je prevzel sestavo nove vlade v Bolgariji. (Sl. 3.)

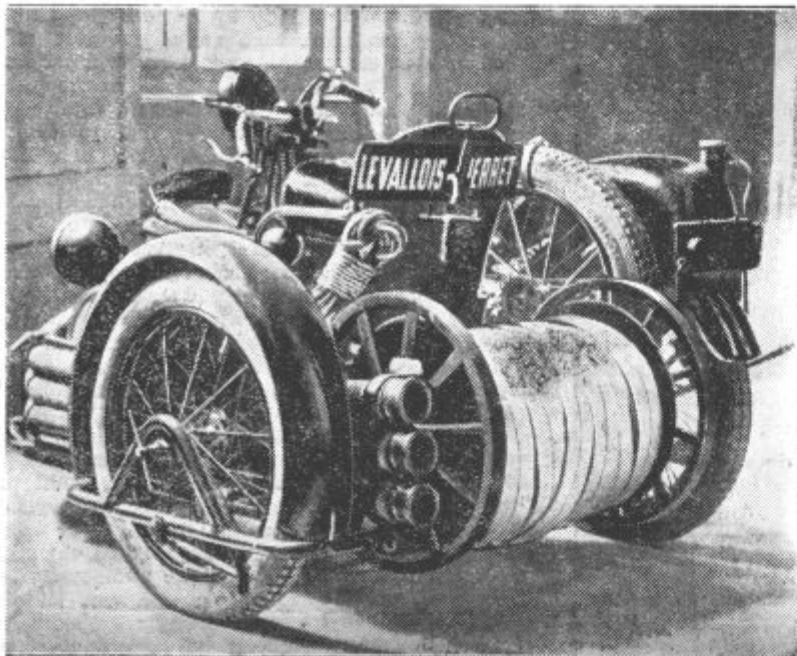
Nov mogočnej v Rusiji. Prvi predsednik sveta ljudskih komisarjev Rudzutak je bil izvoljen za predsednika osrednjega komisarijata komunistične stranke. — (Slika 4.)

(Slika 3.)

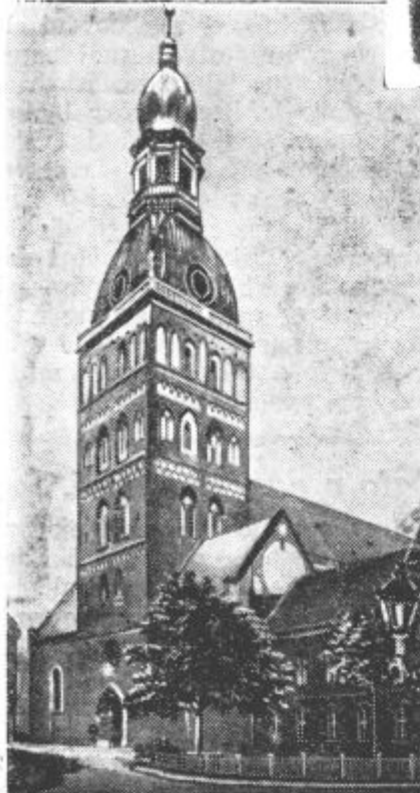
(Slika 4.)

Gasilci na motornih kolesih. — V Parizu so ustanovili poseben gasilski oddelek na motorjih. Oddelek ima motorno brizgalno s 120 metrov cevi, motor pa je močan 5 konjskih sil. Na vozu je prostora še za 2 gasilca.

**Naročajte in širite
KMETSKI LIST!**

Predsednik nove španske vlade Azana. Predsednik Zamora je odstopil, ker se ni strinjal s predlogi, naperjenimi proti Cerkvi. — Njegov naslednik je postal vodja republikanske akcije Azana.

Razlaščena cerkev. — Nemško cerkev v Rigi je letiška vlada razlastila.

**Pridobivajte listu
novih naročnikov!**

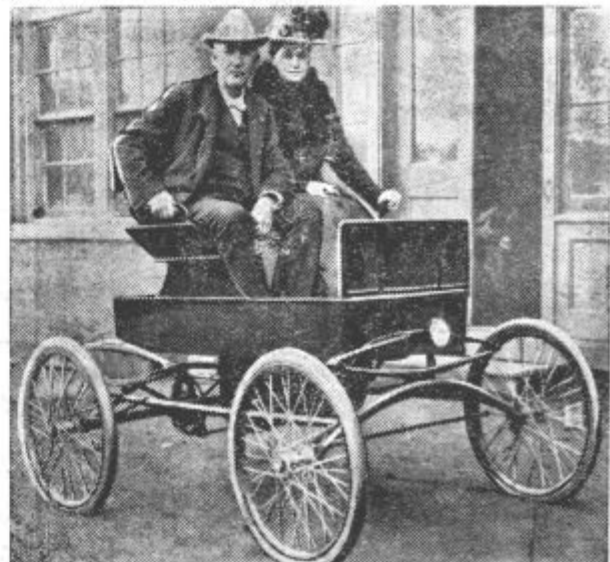
Silvester Matuška. Na sliki na desni vidimo (označenega s *X*) povzročitelja težkih železniških nesreč pri Jütterborgu in Bia Torbagy, trgovca Silvestra Matuško. Na dan nesreče se je baje na licu mesta najprej skrčil, potem pa se je v temni vrinil med ranjene potnike, kakor da spada on tudi med potnike, da bi na ta način odvrnil od sebe vsak sum.

Ljudje, ki morajo piti kavo. Velike trgovine s kavo zaposlujejo po več preizkuševalcev kave, ki jo preizkušajo na vonj in okus.

Parada žrebcev v prusovskem mestu Celle.

Edison in njegova soproga na električnem avtomobilu pred njegovim laboratorijem. — Slika je iz leta 1880.

Pravni nasveti.

2. Krstno ime. — Ali župniki pravilno postopajo? V dnevniku »Slovenec« od 14. t. n. se bere na 12. strani med Pravnimi nasveti naslednje: »Krstno ime. — Pri krstu nezakonskega otroka je boter župniku povedal, kakšno ime da želi nezakonski oče za otroka. Župnik pa je odvrnil, da nezakonski oče nima pravice določati imena otroku, in krstil je dečka na ime Jožef. Kasneje pa je boter le dosegel, da je v krstni knjigi vpisano tudi ime, ki ga je želel oče. Katero ime je pravo? — Župnik je istočasno krstitelj kakor tudi kot vodja matičnih knjig državni funkcionar. Njegovo postopanje mora biti v skladu s tozadevnimi predpisi državnega in cerkvenega prava. Zakon o imenih določa, da pripada pravica določiti ime detetu, ko se rodi, v prvi vrsti očetu, odnosno nezakonski materi. Nezakonski oče torej nima te pravice. Vodja matičnih knjig sme odklanjati vpis onih rojstnih imen, ki žalijo verska čuvstva, nasprotujejo pravni ali so sicer žaljiva. Po cerkvenem pravu pa je dolžnost krstitelja dati krščencu krščansko ime. Če ne morejo od starišev krščenca izposlovati takega imena, morajo imenu, ki ga določijo starši, pridejati še ime kakega svetnika ter se v krstni knjigi vpišeta obe imeni. Postopanje župnika je bilo pravilno.«

Trditve: postopanje župnika je bilo pravilno, je sicer vljuden poklon gospodom župnikom, pravno je pa vsekako pomanjkljiva in zato napačna. — Predvsem je treba pri imenu strogo ločiti rodbinsko ime (=priimek) od krstnega imena. To razločevanje je v ustih vseh Slovencev izraženo že v dvojnem vprašanju: 1. »Kako se pišeš?« in 2. »Kako ti je ime?« Če nekoga vprašam, kako se piše, tedaj ga vprašam po njegovem rodbinskem imenu, po priimku; če ga pa vprašam, kako mu je ime, ga vprašam po njegovem osebnem imenu, ki je največkrat isto s krstnim imenom. — V krajih, kjer vodijo matične (rojstne, poročne in mrliške) knjige za državne oblasti župniki kot dušni pastirji, je rojstna matica obenem krstna matica, v katero se vpisujejo vsa rojstva in slovesni krsti. Morebitni krst v sili se v posebni opombi označi, podobno tudi rojstva mrtvorojenih, splavi itd. Katero rodbinsko ime (=priimek) se napiše za otroka v rojstno knjigo? V rojstno knjigo se dete vpiše na priimek matere, če je njeno ime znano. Če je mati poročena, se piše po možu, zato dobi otrok ime materinega moža. (Ako namreč mož ne ugovarja, češ da ni oče otroku svoje žene.) Glede priimka otrokovega ni torej nobenega dvoma, če je le znano, kako se mati piše. V primeru, da pride v kak kraj nepoznana ženska in da recimo pri porodu umrje, je otrokov priimek toliko časa negotov, dokler se ne dožene, kako se je pisala mati. Moževo ime matere dobi otrok tudi tedaj, kadar je očitno, da ni ta otrokov oče (če je n. pr. mož zdoma, če je spolno nesposoben itd.). Izpodbijati očetovstvo more in sme samo mož, ne pa njegovih sorodniki, sosedje ali župnik. Le če je mož umrl pred zakonitim rokom vsaj 302 dneva pred rojstvom, imajo pravico njegovo očetovstvo izpodbijati zakonito določene osebe (župnik ne spada mednje). To velja glede priimka otrokovega, glede tega, kako se otrok piše. — Kako pa je z vpisom v rojstno knjigo? V rojstno knjigo se vpišeta oba roditelja, mati in oče, brez ozira na to, če sta poročena med seboj ali ne. Ako živita mati in oče pod isto streho najmanj 181 dni, se smatrata (ex praesumptione facti notorii) za roditelja. Rodu je otrok seveda zakonskega ali nezakonskega po tem, če sta roditelja med seboj poročena ali neporočena. Kadar je oče nepoznan ali negotov, ga kajpada ni mogoče vpisati v rojstno knjigo, niti ne na izjavo in željo matere. Če pa (nezakonski) oče iz svoje proste volje od župnika s

pismom ali pred dvema pričama zahteva, da se kot oče vpiše v rojstno matico, more župnik tej zahtevi ustreči. (Can. CIC. 777.) — Kako je s krstnim imenom? Krstno je tisto ime, ki ga izreče krstitelj ob krščevanju. N. pr. »Ambrosi, ego te baptizo...« (= Ambrož, jaz te krstim...). To in samo to ime je takozvano krstno ime. Krstno ime bodi po cerkvenem pravu (Can. CIC. 761.) krščansko. Če župnik ne doseže od roditeljev, da bi se otrok krstil s krščanskim imenom, naj pridene k od roditeljev določenemu imenu ime kakega svetnika in v krstno knjigo vpiše obe imeni. Ako tedaj roditelji (cerkveno pravo ne dela razločka med poročenimi in neporočenimi roditelji glede določitve imena) določijo ime n. pr. Samo, Borut, Nada, Cvetka itd., ki niso krščanska, je župnik dolžan obenem s tem imenom krstiti otroka še z imenom kakega svetnika. Nima pa pravice braniti se obe imeni vpisati v rubriko krstnega imena, niti ni upravičen poizvedovati, kdo je otroku izbral ime.

Izjema bi bila le, če bi hoteli kaki prenapeti starši iz kljubovanja dati otroku kako očitno zlo ime, n. pr. Vrag, Pošast, Muca, Koza. Čim pa določijo roditelji otroku ime kateregakoli svetnika, preneha župnikova pravica dati krščencu svojevoljno ime še kakega drugega svetnika proti volji ali brez dovoljenja očeta in matere. Kako starši otroka kličejo, ali Samo, Borut, Nada, Cvetka ali z imenom svetnika, je njihova zadeva in pravica.

Razložili smo to stvar nekoliko podrobneje zato, ker vsled nepoučenosti ljudi na eni strani in vsled stališča župnikov na drugi strani neredko pride do tega, da se kakemu otroku (zlasti nezakonskemu) dá kako čisto nenavadno ime, da je takorekoč že s samim imenom zaznamovan za vse življenje, roditelji pa so zoper take samovoljnosti dušnih pastirjev brez moči. Povrhu se pa nudi še »pravni nasvet«, češ: Postopanje župnika je bilo pravilno. Po pravu Slovencev že morda, po pravu katoliške cerkve pa ne! Dr. J. S.

Ustanovni občni zbor „Kmetске prosvete“

(Konec.)

Po krajši debati so bile socialno-gospodarske smernice soglasno sprejete. Nakar je g. dr. Viktor Maček po krajšem uvodu čital naslednje smernice »Kmetске Prosvete«, ki so bile tako kot prve soglasno sprejete.

Smernice »Kmetске Prosvete« pri njenem delu z Slovenstvo, Jugoslovanstvo in državo.

»Kmetška Prosveta« poudarja narodno misel, pod katero razumevamo dolžnost vsakega naroda, da se razvija in raste iz svoje samobitnosti in da iz svojih moči in sposobnosti ustvarja svoje kulturno bogastvo. Hočemo kot Slovenci izvrševati to dolžnost. Pri tem pa ne bomo nikoli spregledali, da je slovenska narodna misel že po svojem bistvu jugoslovanska, kajti izvrševanje te misli v vsem zgodovinskem razvoju predstavlja sodelovanje Slovencev s Srbi in Hrvati pri ustvarjanju skupnih kulturnih dobrin, ki nas spajajo v veliko jugoslovansko enoto. Zato bo »Kmetška Prosveta« prožeta volje, da s sodelovanjem s Srbi in Hrvati ohranja in izpopolnjuje obstoječe kulturne vrednote in ustvarja s skupnimi močmi nove, da postanemo tako še popolnejši in kulturno jačji Jugoslovani. Složno skupno življenje in delo na podlagi dosedanjega razvoja in kulturnega bogastva ter potrebe, da pojačamo moč narodne misli in sodelovanje, naj poživlja zavest naše jugoslovanske miselnosti in neti ljubezen in spoštovanje do skupnih in posebnih dobrin naroda. V medsebojnem približevanju, spoznavanju in strnjevanju, ki mora slediti takemu složnemu delu, naj nikdo ne vidi ogrožanja svoje samobitnosti, temveč samo prirodno rast in razvoj.

Tako jugoslovansko sodelovanje je stvorilo organizacijo, brez katere bi se težko mogli rešiti svoje narodne smrti, stvorilo je jugoslovansko državo, kot najvažnejše kulturno bogastvo Jugoslovancev. To državo Jugoslovani smatramo za narodno državo tako Slovencev kot Srbov in Hrvatov, ker je stvorjena s skupnimi močmi: zato, da doseže narodno obrambne cilje enih kot drugih, da pospešuje razvoj in napredek tako Slovencev in Srbov in Hrvatov, vsled česar mora ta država onemogočiti vsako medsebojno ogrožanje in zapostavljanje.

Pozdravljamo neposredno narodno sodelovanje v vodstvu države. Upamo, da se bo Jugoslavija na položenih temeljih v kratkem tako okrepila in razvila, da bo čim prej mogoča razširitev legislativne in eksekutivne oblasti banskega sveta, da bo s tem Slovincem omogočen napredek v razmahu kot ga zahteva naš položaj in naša zgodovina.

Sledil je refrat dr. Janže Novaka

o Smernicah »Kmetске Prosvete« za njeno kulturno udejstvovanje.

Stojimo na stališču kulture širokih vrst naroda, ker le taka kultura je narodna in demokratična. Ker vidimo v blagostanju širokih vrst glavni predpogoj za razvoj narodne in demokratične kulture, smo si to blagostanje stavili za glavni cilj našega gospodarskega in političnega udejstvovanja. Posvetiti hočmo svoje sile napredku strokovne izobrazbe, ki vodi k uspešnejšemu delu, pa tudi napredku politične izobrazbe, ki bo omogočila našemu kmetu-delavcu svobodno vplivati na politiko države v oni meri in smeri, ki je z ozirom na prvenstvenost njegovih gospodarskih koristi potrebna.

Naša spoznanja o narodni in državni misli, naša gospodarska, socialna in kulturna načela bomo skušali napraviti za prepričanje večine, ki naj bo v enotnem duhu sposobna enotne akcije. Svojevoljni individualizem ne sme zmanjševati složnega udejstvovanja naših vrst.

Smatramo, da pretirani individualizem ne sme izzvati nepotrebnih borb z rušenjem avtoritativnosti družabno veljavnega svetovnega naziranja in moralnega vrednotenja, posebej krščanstva, ki ga smatramo za pozitivno silo v življenju našega naroda.

Kot družabno gibanje bomo videli v cerkvi kot nositeljici in učiteljici krščanstva potrebno ustanovo, kateri hočemo dati sredstva in delokrog za izvrševanje njenega evangelijskega poslanstva, hočemo pa tudi čuvati, da bo cerkev z izpolnjevanjem svojega poslanstva služila res le samo moralnemu napredku naroda.

Z ozirom na gorenje smernice je nato poudarjal načelnik g. A. Ribnikar, da zajemajo smernice v globino in širino narodovega kakor tudi javnega življenja. Izrazil je mnenje, da naj se na podlagi teh smernic in z ozirom na razgovore vseh javnih delavcev sestavijo končne resolucije. Ker vidi v programu samem skoraj nov pokret v vsej globini in širokosti, je potrebno, da pri njega udejstvovanju sodeluje vsa napredna javnost. Kot prvi korak k temu predlaga, naj se tozadevno vrše razgovori s Starejšinsko organizacijo »Jadrana« in Starejšinsko zvezo. Predlog je bil sprejet. Za njim so govorili še mnogi drugi javni delavci, ki so s simpatijami poudarjali potrebo enotne organizacije vseh prosvetnih in kulturnih delavcev, posebej pa še mladine, tako šolane kakor tudi kmetško-delavske mladine.

Sledile so volitve ožjega in širšega odbora »Kmetске Prosvete« ter so bili soglasno izvoljeni v ožji odbor naslednji gg.: dr. Janže Jo-

vak, predsednik; podpredsedniki: dr. Joža Bohinjec, dr. Joža Trošt, Novo mesto, in Ivan Kronovšek, Orla vas; France Gerželj, tajnik; dr. Joža Mihelak, blagajnik; odborniki inž. Dekleva, dr. Riko Fuks, dr. Marjan Zajec, France Kovič, Evgen Lovšin, dr. Srečko Goljar in Anton Pucelj; revizorji dr. Viktor Maček, Dolfe Schauer in Ivan Brecljnik.

Širši odbor: gg. Fonzi Završnik, šol. upravitelj, Vrhnika; Ferdo Roš, Hrastnik; sodnik Frampuš, Kozje; Karl Gajšek, Konjice; Demšar, Zali log; šol. up. Štefanciosa, Donačka gora; šol. up. Verk, Sv. Križ pri Rog. Slatini; šol. up. Rebolj, Gorenja vas; Stanko Lenarčič, Nova vas; Franc Tavčar, Rakek; Marolt Dolnja vas; A. Hočevar ml., Struge; Jakob Špicer, Radovljica; prof. Kovač, Novo mesto; prof. Ivan Kolar, Kranj; Ivan Lavrič, Loški potok; Fr. Rant, učitelj, Stražišče pri Kranju; živinozdravnik Rautar, Kamnik; Jan Kavalarič, Rateče; Jelenc, Maribor; inž. Tržan, Ruše; Gavro Gomišček, Celje; dr. Franc Jerina, Laško; dr. Igor Rosina, Maribor; Val. Janhar, Medvode; Izidor Horvat, Dol. Lendava; Mastnak, Dramlje; Peternel, Dolnja Lendava; Jelo Janežič, Škofja Loka; Josip Kotnik, Laško; Herman Peterlin, Škocijan; Ivan Nemeč, Konjice; Vladimir Kreft, Sv. Jurij ob Ščavnici; živinozdravnik A. Škof, Ljutomer; Hafner, Škofja Loka; Jakob Zemljčič, Radenci; učitelj Urbančič, Dob; Goričan, Vojnik; Zidarn, Smartno ob Paki; Farkaš, Murska Sobota; Vekoslav Spindler, Maribor; Lovro Spindler, Mala Nedelja.

Po volitvah se je nadaljevala debata in razgovor o mnogih kulturnih in prosvetnih vprašanjih. G. Vek. Spindler, predsednik mariborske ZKD, je podčrtaval prosvetno delo na področju ter je želel informacije, kako bo Kmetška Prosveta sodelovala z ostalimi prosvetnimi centralami in društvi, nakar mu je predsednik dr. Novak pojasnil, da bo naloga članov Kmetške Prosvete, da se čim bolj udeležujejo tudi v ZKD. K besedi se je oglasilo še več mlajših tovarišev in sodelavcev, iz njih besedi posnemamo, da predvsem mlada generacija zelo in močno sodeluje v Kmetški Prosveti. Njim v prilog je dejal G. Spindler, da je popolnoma prav, da stopa mlada generacija v krog prosvetnih delavcev in voditeljev, da gradi in deluje na prosvetnem polju, kakor jim velela dolžnost. Uspeli zbor je nato zaključil predsednik g. dr. Janže Novak, ki se je vsem zahvalil za sodelovanje.

Ing. Ahačič:

Med in naš med.

Med, ki je bil v starem in srednjem veku skoraj edino sladilo, je zgubil svoj pomen, odkar prihaja na trg trsnin in repin sladkor. Ze v 19. stoletju so uporabljali med kot sladilo le še kmetje, ki so se pečali s čebelarstvom. Veliki pivovarniški obrati so ustavili nekdanje cvetoče proizvodnje alkoholnih pijač iz medu, ki ima le še majhen lokalni pomen. Veliki medni »konzumenti« so edino še medne slaščice, ki so predvsem pri germanških narodih skoraj vsakdanja hrana. — Povpraševanje po medu se je malo povečalo v zadnjem desetletju, ko se je začel lov na vitamine, ki jih naj bi imela skoraj vsaka naravna, kar najmanj predelana in neprekuhana hrana. Koliko vitaminov ima med, še ni nepobitno dognano. Če jih ima sploh kaj, jih ima zelo malo. Pač pa vsebuje dober med precej encimov, ki so važni činitelji za prebavljivost hrane. Sladkor in umetni med ne vsebujeta niti vitaminov niti encimov. — Vendar ne nareja to dejstvo medu nikakor ne pomembnejšega od hranilno enakovrednega sladkorja, ker je njegova uporaba zaradi tipičnega duha in okusa zelo omejena. Zato je ostalo povpraševanje po medu majhno in so ostali v Evropi skoraj brezuspešni vsi poskusi dvigniti njegovo produkcijo in modernizirati čebelarstvo v velikem.

Iz narodno-gospodarskega vidika pa moramo podpirati čebelarstvo radi dveh vzrokov:

1. Vršili so se eksperimenti na važnost prenašanja cvetnega prahu po čebelah. Nekaj sadnega drevja in grmičevja so pokrili s tako gosto gazo, da je propuščala manjši mrčes, ne pa čebel. Ostalo drevje je ostalo nepokrito. Nepokrito drevje in grmičevje je imelo ca 50% več plodov od pokritega. Tudi na velikost sadežev vpliva zelo ugodno opravevanje po čebelah. Znano je tudi, da obrodi žito mnogo obilnejše in da uspeva zelenjava mnogo bolje v krajih, ki se pečajo s čebelarstvom.

2. Danes uboženemu kmetu nudi ta neobdaven in zanimiv posel možnost zaslužka. Razveseljivo bi bilo, da bi videli panje ne le v vrtovih župnij, šol in upokojencev, temveč na vseh kmetijah.

A čemu čebelarstvo, ko ne prodaj ne medu ne voska? — Zakaj ne? —

1. Na domač trg (v Sloveniji) prihaja mnogo slabega, večkrat umetnega in ponarejenega medu in voska, največ iz Vojvodine, pa tudi iz inozemstva. Ta slab materijal znižuje konzum dobre, pristne domače robe, posebno ker so radi slabe kvalitete često znatno cenejši.

2. Za izvoz se ni storilo tega, kar je nujno potrebno za plasiranje naših proizvodov na svetovnem trgu. — Tuji, pristni, prekomorski medji so tako poceni, da konkurirajo uspešno z njimi le prvovrstni produkti. — V Kaliforniji n. pr. so vremenske razmere take, da nabirajo čebele med celo leto, in čebelarstvo je razvito tako, da dobiva čebelar letno povprečno 60.000 kg medu. Taka masa omogoča nizko ceno kljub dragemu prevozu. Vendar zaostaja prekomorski med kvalitativno za evropskim in ga na tržiščih tudi cenijo znatno nižje. Naš med bi uspešno konkuriral z njimi, posebno dalmatinski, isterski in slovenski, ki so znani po svojem izredno aromatičnem okusu in duhu. —

Ker je pri današnji konkurenci nemogoče spravljati na tržišče nedefinirano robo, so si vse čebelarske zadruge uredile laboratorije, ki sistematično preiskujejo čebelarske produkte. Njihova stalna kontrola štiti vsestransko dober domač produkt na domačem trgu in nadzira ves izvoz, da ne bi potvorjen ali eventualno slučajno manjvreden materijal pokvaril mnenje o vrednosti domačih proizvodov. Pregledne podatke o kvaliteti medu vseh delov sveta najdeš v strokovni literaturi in v živilski statistiki. Izmed balkanskih držav se je s temi preiskavami sistematično pečala menda le Bolgarska, ki pridobiva mnogo medu in voska za domačo potrebo in ju še uvaža iz Turčije.

O naših čebelah še najdeš kaj, a o našem medu nikjer ničesar.

Ali ga soloh imamo kaj? Kakšnega? Kje?

Zato je nujno potrebno, da dobe naše kmetijske kontrolne in preizkusne stanice kemičen laboratorij, ki bi se pečal tudi z našimi čebelarskimi produkti. Rezultate analiz vseh vrst naših medov iz različnih letin bi bilo treba javiti inozemskim tržiščem in čebelarskim zadrugam. Če bi presegala taka stalna, sistematična kontrola delazmožnost omenjenih laboratorijev, naj jugoslovensko čebelarsko društvo ustanovi svoj laboratorij za vso državo, najbolje v Sloveniji, ki je center našega čebelarstva. —

Naj omenim še nekaj: v Beogradu je v tisku ali je pa že izšla brošurica, s pomočjo katere si vsak čebelar lahko uredi kemičen laboratorij za mal denar (menda 100 Din). Z v brošurici (ki stane 6 Din) navedenimi kemikalijami in narisanimi pripravami se vsak čebelar kolikor toliko lahko sam prepriča o kakovosti svojih proizvodov. Sumljive produkte lahko preizkusi na večino potvorjenih sredstev, ki so pri nas najbolj v rabi. (Slično kakor vino tudi dobro ponarejen med celo strokovnjak le težko loči od naravnega!) Tak

majhen laboratorij bi bil tudi za našega, gotovo naprednejšega kmeta zelo priporočljiv. Če se bi oglasilo dovolj reflektantov na brošurico, bi jo avtor brezdvoma založil tudi v slovenskem jeziku. Praktično uporabljane zelo poljudno, po analogiji s tujimi tozadevnimi literaturami pisane brošure, bi pač ob priliki kakega čebelarskega kongresa rad pokazal vsak kemik.

Zobje in lasje.

V dunajskem zdravniškem društvu je nedavno poročal profesor dr. Polay o zanimivih svojih študijah, ki se tičejo pleše oziroma las in pa zob. Na podlagi svojih študij je učenjak dognal, kako se da s pomočjo primerne hrane omejiti oziroma preprečiti izpadanje las, pa tudi izpadanje zob.

Dr. Polay smatra, da so lasje in zobje podobne tvorbe in kjer trpe zobje, trpe tudi lasje, kajti ena in druga bolezen imata enake vzroke. Vzrok boleznin las in zob je namreč nepravilno izpreminjanje snovi (hrane), kar se da dokazati s preiskavo krvi. Ta nepravilnost se pokaže najprej na koži. Na koži namreč opazimo, da postaja zelo mastna, kar ima za posledico znane »črne pike« na nosu, na obrazu itd., ki jih ljudje navadno stiskajo, a si s tem to zlo le povečajo. Kadar so pa mastni tudi lasje; glava začne človeka srbeči in lasje začno izpadati. Slaba prebava in slabo izpreminjanje snovi pa ima za posledico navadno tudi zapeko (zaprtje) in zgago. Preiskave so dognale, kaj je vsem tem pojavom vzrok: to je prevelika občutljivost telesa napram beljakovinam (meso, jajca) in pa prenasičenje telesa z beljakovino, kajti telo ne more predelati preveč beljakovine, ampak samo neko določeno mero. Vsled tega postane kri preveč »kislav« in v telesu se nabere preveč »odpadkov«, to je onih snovi, ki jih telo ne more predelati.

Če pa takemu bolniku začnemo dajati hrano, kjer je malo beljakovin (zelenjavo itd.), potem pa če uživa razne mineralne soli (v kisli vodi n. pr.), potem se kmalu vsi ti neprijetni pojavi izgube. Zelodec začne povzročiti hrano dobro prebavljati, srbečica na glavi poneha, tiste »črne pike« na obrazu in na nosu izginejo brez stiskanja, ker koža ni več mastna in lasje nehajo izpadati. Novi lasje sicer ne zrastejo, pač pa se ohrani to, kar je. Primerna hrana torej (brez beljakovin), odpravi vse te nedostatke.

Bolniki pa, ki so jih zdravili na ta način, so ob enem opazovali na sebi tudi to, da so se jim zelo utrdili in okrepili omajani lasje. Stvar so začeli študirati in so res ugotovili, da imajo vsi ljudje z mastno kožo tudi slabo zobovje. Kakor hitro pa se je vsled primerne hrane ustavila tvorba masti (loja) v koži, so postali tudi zobje zopet čvrsti.

Te pojave opazuje lahko vsak sam na sebi. Mj vidimo n. pr. da ima večina mestnih ljudi, kjer jedo ljudje razmeroma mnogo mesa in prekrepeke hrane (beljakovine) slabe zobe, nasprotno pa na kmetih ni malo ljudi, ki jim še na stara leta ne manjka noben zob — to pa zaradi tega, ker uživajo ljudje na deželi razmeroma malo mesa, zato pa tem več zelenjave.

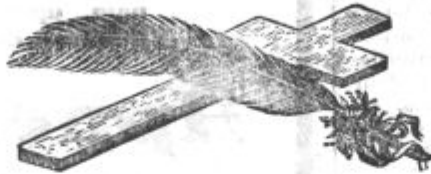
Samostan za židinj.

Iz Budimpešte poročajo, da namerava neka z bogatim Amerikancem poročena ogrska židinja ustanoviti na Ogrskem poseben samostan za židinj, kjer bi našle svoje zavetje židinj, ki jih je v njihovem življenju zadela kakšna nesreča. Bogata ogrska židinja je mnenja, da ni v židovski veri nikjer prepovedano, ustanavljati samostane, kakor jih imajo pripadniki drugih ver.

Po njenem načrtu naj bi bilo v samostanu prostora za 300 oseb. V samostanu naj bi živele le ženske, moškim pa naj bi bil vstop prepovedan.

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico registrovana zadruga z neomejeno zavezo
 Ustanovljena leta 1898 **v Kandiji v lastni hiši**

- Sprejema hranilne vloge od vsakogar, jih obrestuje najugodneje, nudi popolno varnost, izplačuje točno -
 Rentni davek plačuje sama iz svojega

KMETSKA POSOJILNICA LJUBLJANSKE OKOLICE V
 LJUBLJANI naznanja prebridko vest, da je njen prezasluzni
 član načelstva, gospod

Saša Knez

veletržec i. t. d.

dne 19. oktobra 1931 nepričakovano podlegel težki operaciji.

Preblagemu in priljubljenemu pokojniku ohranimo
 trajno hvaležen spomin.

LJUBLJANA, dne 19. oktobra 1931.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

Kmetški hranilni in posojilni dom

Račun pošt. hraniln. ce št. 14.257

registr. zadruga z neomejeno zavezo

Beleževit: „KMETSKI DOM“

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Telefon št. 2847

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po
 5 1/2 % brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po
 7 % brez odbitka uov a na rente

Stanje vlog nad 30.000.000 dinarjev
 Rezerve nad 700.000 dinarjev

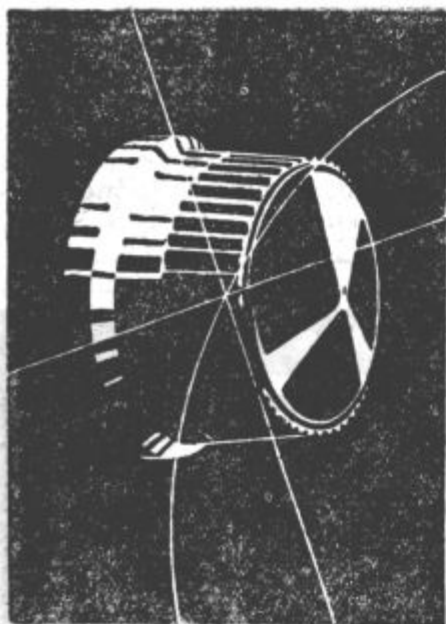
Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. POSOJILA daje proti poročtvu, na
 vknjižbo in proti zastavi prem čnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8 - 12 1/2. in od 3 - 4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8 - 12 1/2.

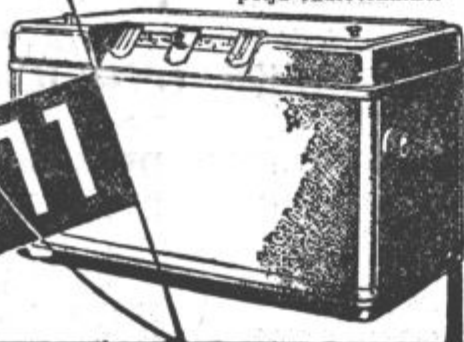
Podružnici v Kamniku, Glavni trg, in v Mariboru, Slomškov trg 3

Samo eden edini gumb za ravnanje. Brez še tako tihega žvižganja, brez hrupa. Eden edini gumb na vsakem prejelniku 2511! Koliko je to stalo truda. To so najboljša dela tehnika. Najbolji rezultati preciznega dela. Najdovršenejša dela inženjerske umetnosti in spretnosti. Radi tega edinega gumba so ustanovili cele delavnice, ateljeje za preizkušnje in laboratorije. Nепrestano, težko delo — delo enega gumba. Ali ta edini gumb predstavlja ogromni napredek na polju radiotehnike.

PHILIPS
PRIJEMNI
APARAT

2511

Philips-ov prejelnik 2511 z enim gumbom za ravnanje!

Prodaja na ugodne mesečne obroke
Pogoje, kataloge in cenike brezplačno
Generalno zastopstvo:

„**Centra**“ trgovina radio-aparatov gramofonov, koles, šivalnih strojev itd.
Ljubljana, Masarykova cesta št. 12
(nasproti kolodvoru — palača Vzajemne zavarovalnice)

Jesensko gnojenje - dvojno gnojenje!

Travnike, sadonosnike, vinograde in njive, na katerih sejemo ozimne, moramo gnojiti v jeseni. Uspeh jesenskega gnojenja v primeri s spomladanskim — dvakratno.

Nitrofoskal-Ruše

vsestransko gnojilo z dušikom, fosforjem, kalijem in apnom, uporabljeno v jeseni, daje pri vseh gospodarskih kulturah dobre pridelke in zboljša kakovost.

Apneni dušik

raztrošen v jeseni na travnike, povzroča zgodnjo košnjo in obilo dobrega sena.

Naročila sprejemajo zadruga, kmetijske podružnice
„EKONOM“ v Ljubljani,
kakor tudi Tvoronica za dušik d. d. Ruše

Laneno olje in vse v stroko
Firnež spadajoče
Emajlne in blago kupite dobro,
ostale lake solidno in po zmer-
Oljnatе barve nih cenah pri
Lanene tropine

MEDIĆ-ZANKL
D. Z. O. Z.

Tovarne olja, firneža, laka in barv
LJUBLJANA · MEDVODE · DOMŽALE
Podružnica: Maribor, Novi Sad Lastnik: Franjo Medić

EKONOM

OSREDNJA GOSPODARSKA
ZADRUGA V LJUBLJANI,
KOLODVORSKA ULICA 7

nudi po najnižjih cenah vse vrste
deželnih pridelkov, najfinejšo ba-
naško in domačo moko, krmila,
špecerijsko blago in ostale v to
stroko spadajoče predmete. Ve-
lika zaloga vseh vrst umetnih
gnojil, modre galice ter najbolj-
šega trboveljskega in splitskega
portland-cementa

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks
in kovaški premog
Vam nudi
Družba „IL RIJA“ Ljubljana
Dvornajska cesta 46. Telefon 28-20.

ZASTOPNIKE

za prodajo šivalnih
strojev, separatorjev,
koles, gramofonov,
elektrotehničnih pred-
metov i. t. d. pod zelo
ugodnimi pogoji
sprejemamo
„CENTRA“ trgovina
šivalnih strojev i. t. d.
Ljubljana,
Poštni predal 248.

500 dinarjev
tedensko plačamo

zgovornim osebam z
številnimi poznanstvi.
Perssons - Ljubljana,
Poštni predal 307. —
Znamko za odgovor.

KMETJE,

kupujte blago pri
tvrdkah, katere
oglašajo v
Kmetiskem listu!

Polnomastni,
polmastni in
trapistovski

SIR

ima stalno v zalogi po zelo ugodnih cenah

EKONOM LJUBLJANA
Kolodvorska ulica 7

MANUFAKTURO
blago za moške in ženske
NOVOSTI ZA JESEN
nabavite najugodnejše pri tvrdki
NOVAK LJUBLJANA
Kongresni trg št. 15
(nasproti Munski cerkvi)
Velika izbira! - Solidna posrežba!

OGLASI v „Kmetiskem listu“
imajo siguren **USPEH!**

Izšla je
Blasnikova
VELIKA PRATIKA

za prestopno leto 1932
ki ima 366 dni.

»VELIKA PRATIKA« je naj-
starejši slovenski koledar, ki
je bil že od naših pradedov
najbolj upoštevan in je še
danes najbolj obrajtan.

V »Veliki Pratici« najdeš vse, kar človek
potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z
nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenski
in dnevnimi znamenji; — solnečne
in lunine mrke; — lunine spremembe; —
pošne določbe za Jugoslavijo; — lestvice
za kolke, za pobotnice, kupne pogodbe in
račune; — konzulate tujih držav v Ljub-
ljani in Zagrebu; — vse sejme na Kranj-
skem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju,
Medžimurju in v Juljski Benečiji; — pre-
gled o koncu brejosti živine; — popis
vseh važnih domačih in tujih dogodkov v
preteklem letu; — tabele za računanje
obresti; — življenjepise važnih in odlič-
nih oseb s slikami; — oznanila predme-
tov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši.
Cena 5 Din.

»VELIKA PRATIKA« se dobi v vseh
večjih trgovinah in se lahko naroči
tudi pisмено pri založniku:

tiskarni J. Blasnik nasl. d. i.
v Ljubljani.